

FII SCHIMBAREA!

Nu lăsa în urmă niciun tânăr
care iese din îngrijire!

APEL LA ACȚIUNE

SOS CHILDREN'S
VILLAGES

FICE
A.J.S.I.R.T.A.

INTERNATIONAL
FEDERATION
OF EDUCATIVE
COMMUNITIES

AUF JEDES KIND KOMMT ES AN

FONPC
Federația
Organizațiilor
Neguvernamentale
Pentru
Copii

România

Co-finanțat prin
Programul Drepturi,
Egalitate și Cetățenie al
Uniunii Europene

Context:

Numeroase studii au evidențiat faptul că persoanele cu experiență de îngrijire din Europa se numără printre grupurile cele mai excluse din punct de vedere social și sunt expuse la cel mai mare risc de rezultate slabe în educație, sănătate, ocupare, infracționalitate, sănătate mintală și funcționare socială în general, comparativ cu populația generală.

Părăsirea sistemului formal de îngrijire alternativă este o etapă importantă atât pentru tineri, cât și pentru furnizori de servicii responsabili de îngrijirea și dezvoltarea acestora. Toate eforturile și investițiile făcute în parcursul de îngrijire alternativă al copilului riscă să fie subminate atunci când pregătirea pentru ieșirea din îngrijire, tranziția din îngrijire și serviciile de după perioada de îngrijire nu oferă sprijinul personalizat de care tânărul are nevoie.

Împreună cu 11 parteneri, SOS Children's Villages International a inițiat două proiecte care au fost finanțate de Comisia Europeană (DG Justiție) și care au vizat dezvoltarea și implementarea unui program modern de formare pentru profesioniștii din domeniul îngrijirii care lucrează direct cu tinerii care ies din îngrijire pentru a-i dota cu abilitățile, cunoștințele și instrumentele de care au nevoie pentru a lucra cu tinerii în tranziție. Crearea unei rețele de suport pentru tinerii care ies din îngrijire, precum și activități de sensibilizare și de advocacy au făcut parte din proiecte.

Proiectul a fost gândit să dezvolte și să implementeze un program modern de formare pentru profesioniștii din domeniul îngrijirii care lucrează direct cu tinerii care ies din îngrijire pentru a-i dota cu abilitățile, cunoștințele și instrumentele de care au nevoie pentru a lucra cu tinerii în tranziție.

Pentru a atinge acest scop, am ascultat vocile tinerilor cu experiență de îngrijire din 10 țări din UE¹: Austria, Bulgaria, Croația, Estonia, Ungaria, Italia, Letonia, Lituania, România și Spania. Prin interviuri realizate de tineri cu tineri, aceștia au vorbit despre ce a dat rezultate pentru ei în timpul procesului de ieșire din îngrijire, ce trebuie păstrat neschimbat și ce ar trebui să se schimbe, precum și despre ce abilități, cunoștințe și experiență trebuie să aibă cei care lucrează cu tinerii care ies din îngrijire.

Constatările ne spun că tinerii care ies din îngrijire au o plajă largă de trăiri atunci când pleacă din locul de îngrijire: un amestec de fericire și așteptări de libertate și independență, alături de sentimente de singurătate, anxietate și uneori chiar frică. Tinerii care ies din îngrijire își fac griji legate de protecție, nivelurile inadecvate de sprijin, maniera nesatisfăcătoare în care le este oferit acest sprijin, nivelul de acces la servicii și pregătirea insuficientă a deciziei. Aceștia simt că nevoile și dorințele lor nu sunt satisfăcute pe deplin de cei responsabili să îi sprijine în procesul de ieșire din îngrijire.²

Conținutul acestui apel la acțiune vine din ceea ce am auzit de la tinerii cu experiență de îngrijire, precum și de la profesioniștii care lucrează cu aceștia. Un draft a fost pregătit înainte de conferința "Fii schimbarea! Parteneriatul pentru îmbunătățirea tranziției de la îngrijirea alternativă la viața independentă" și a fost adaptat pe baza feedback-ului primit de participanți și a concluziilor care au rezultat din diferitele discuții care au avut loc la București în perioada 12-13 iunie 2019.

¹ 5 țări din Proiectul privind pregătirea pentru ieșirea din îngrijire (2017-2018) și 5 țări în Proiectul curent privind ieșirea din îngrijire (2018-2020). Ambele proiecte sunt co-finanțate prin Programul Drepturi, Egalitate și Cetățenie al Uniunii Europene.

² Nigel Cantwell, Chrissie Gale, Kenny McGhee și Kate Skinner, *Ghid de practică pentru ieșirea din îngrijire* (Innsbruck: SOS Satele Copiilor Internațional, 2017), p. 26

APEL la ACȚIUNE³

Fii SCHIMBAREA!

„Nu lăsa în urmă niciun tânăr care iese din îngrijire”

Anul 2019 marchează un an important pentru drepturile copilului odată cu cea de-a XXX-a aniversare a Convenției cu privire la drepturile copilului și cea de-a X-a aniversare a Liniilor de îndrumare ale ONU privind îngrijirea alternativă a copiilor. Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă face apel ca „nimeni să nu fie lăsat în urmă” – ne angajăm să „nu lăsăm în urmă niciun tânăr care iese din îngrijire” și să acționăm acum pentru a asigura respectarea, protejarea și îndeplinirea întocmai a drepturilor acestora:

Acțiunea 1: Stipularea drepturilor tinerilor care ies din îngrijire în lege⁴ – la nivelul UE⁵, național, regional și local

- a. Asigurarea faptului că tinerii care ies din îngrijire și au un istoric personal de migrație au același drepturi și beneficiază de acces egal cu ceilalți la servicii⁶
- b. Alocarea unei persoane de referință specializate fiecărui tânăr aflat în îngrijire alternativă de la vârsta de (14) 16-24 (26) de ani pentru a-l sprijini în procesul de tranziție spre independență
- c. Consolidarea dreptului tinerilor care ies din îngrijire de a avea acces la servicii de protecție a copilului/servicii sociale și după împlinirea vârstei de 18 ani – este necesar un continuum de servicii care să susțină un proces personalizat de ieșire din îngrijire la împlinirea vârstei legale, raportat la nivelul de dezvoltare și la capacitatea individuală a tânărului și nu în funcție de o „dată de expirare”.
- d. Instituirea obligației de „Planificare a parcursului”⁷ pe baza unui „plan individual” și de revizuire a acestei planificări pentru fiecare tânăr de la vârsta de 16-24 (26) de ani⁸
- e. Consolidarea dreptului de a „reveni” pentru sprijin dacă și ori de câte ori este necesar

³ Versiune finală, lansată după conferința “Fii schimbarea! Parteneriat în vederea îmbunătățirii tranziției de la îngrijirea alternativă la o viață independentă”, București, 12-13 iunie 2019

⁴ Un model de bună practică demn de analizat este conceptul de „corporate parenting” pe care Regatul Unit și Scoția l-au consfințit de curând prin lege și care înseamnă că cei responsabili trebuie să facă tot ce le stă în putere pentru ca fiecare copil pe care îl au în îngrijire – și fiecare tânăr care iese din îngrijire – să beneficieze de oportunitățile pe care le primesc ceilalți copii. Pentru mai multe informații, a se vedea: <https://www.leicester.gov.uk/your-council/policies-plans-and-strategies/health-and-social-care/corporate-parenting-strategy/>

⁵ UE lucrează în prezent la o „garanție pentru copii” și implementează „garanția pentru tineri” deja din anul 2013 – cu toate că statutul special și nevoile complexe ale tinerilor care ies din îngrijire nu sunt acoperite complet de garanția pentru tineri și aceștia riscă astfel să nu se încadreze în aceste garanții și să fie lăsați în urmă. „Garanția pentru copii” trebuie să includă furnizarea de sprijin corespunzător tinerilor care ies din îngrijire de vreme ce copiii din instituții sunt unul dintre grupurile țintă ale garanției.

⁶ Pentru recomandările specifice referitoare la tinerii refugiați în tranziție spre maturitate, consultați Recomandarea CM / Rec (2019) 4 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind sprijinirea tinerilor refugiați în tranziție către maturitate, adoptată în aprilie 2019 https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016809416e1

⁷ O Abordare bazată pe Parcursuri a ieșirii din îngrijire înseamnă inițierea și implementarea unui proces care înglobează toate considerentele și măsurile necesare pentru îndeplinirea nevoilor, circumstanțelor și dorințelor unui tânăr în planificarea și susținerea etapelor diferite ale procesului de ieșire din îngrijire – pregătirea pentru ieșirea din îngrijire, tranziția sau un trai semi-independent și trecerea la un trai independent după etapa de îngrijire (adaptare după Pathways Handbook and Pathways Materials, Scottish Executive, 2004) [Ghidul de practică privind ieșirea din îngrijire](#), p. 68.

⁸ Cel puțin până la vârsta de 24 de ani, însă cu posibilitatea prelungirii până la vârsta de 26 de ani în anumite condiții

- f. Consolidarea dreptului de a fi sprijinit pe toată perioade educației/studiului/parcursului profesional – câteva eșecuri sau o schimbare de direcție pe parcurs sunt permise, la fel ca în cazul oricărui alt tânăr și nu conduc la pierderea sprijinului

Acțiunea 2: Exercițarea drepturilor tinerilor care ies din îngrijire în practică

- a. Garantarea și încurajarea unei participări depline și relevante a tinerilor care ies din îngrijire în deciziile care le afectează viețile⁹
- b. Asigurarea faptului că sprijinul este acordat tinerilor care ies din îngrijire de profesioniști cu multă grijă¹⁰
- c. Îmbunătățirea accesului tinerilor care ies din îngrijire la informații relevante (ex. susținerea creării și funcționării de platforme digitale care să ofere toate informațiile relevante pentru tinerii care ies din îngrijire)
- d. Sprijinirea tinerilor care ies din îngrijire pentru a se organiza în rețele sau asociații care să le permită să interacționeze mai bine cu cei asemeni lor și cu cei care îi sprijină și astfel să se simtă mai puțin singuri și să își dezvolte capacitatea de a-și afirma și promova drepturile
- e. Crearea unui mecanism prin care tinerilor care ies din îngrijire să li se permită să depună plângeri în cazul în care drepturile le sunt încălcate – asigurarea faptului că aceștia sunt informați despre existența mecanismului și a modului în care funcționează.
- f. Simplificarea procedurilor administrative și a accesului la servicii – o mai bună integrare a serviciilor – și îmbunătățirea confidențialității și protecției datelor în procedurile administrative/de consiliere/juridice.
- g. Actualizarea educației de bază și permanente a profesioniștilor din domeniul îngrijirii pentru a se asigura că aceștia dobândesc setul necesar de abilități – permițând astfel profesioniștilor să aibă acces la inițiative de construire a capacității și la supervizare
- h. Asigurarea faptului că tinerilor care ies în prezent sau au ieșit recent din îngrijire alternativă le este permis să participe la activități de formare pentru profesioniștii din domeniul îngrijirii pentru a se asigura că sistemele de protecție a copilului răspund în mod adecvat la realitățile tinerilor care ies din îngrijire
- i. Frații și surorile nu vor fi separați pentru că unul dintre aceștia a împlinit vârsta ieșirii din îngrijire
- j. Luați în considerare, în toate intervențiile, obiectivul de a permite tinerilor în îngrijire de azi - odată ce se decid să devină părinți - să aibă grijă de copiii lor.
- k. Îmbunătățirea activităților intersectoriale în sectoarele educației, sănătății, locuințelor și ocupării forței de muncă, dar și între specialiștii din domeniile juridic și judiciar și alți specialiști a căror implicare este esențială
- l. Colectarea și analiza periodică de date despre tinerii care ies din îngrijire și situația acestora după ieșirea din îngrijire pentru a fundamenta corect și a permite o planificare și realizare eficientă a serviciilor necesare

⁹ A se vedea și „Declarația de la București a copiilor din Uniunea Europeană privind participarea lor la luarea deciziilor la nivel național și european” <https://childrendeclaration.typeform.com/to/h8dSPt>

¹⁰ În exercițiul de stabilire a domeniului de cuprindere care a avut loc la începutul proiectului, tinerii care ies din îngrijire au evidențiat faptul că încrederea, respectul și sentimentul de îngrijire autentică sunt cele mai importante aspecte ale unei relații între acestea și cei care îi sprijină

Acțiunea 3: Alocarea de fonduri adecvate pentru realizarea drepturilor tinerilor care ies din îngrijire în lege (în legislație și în practică – la nivelul UE, național, regional și local)

- a. Includerea în reglementările privind Fondul Social European Plus a unei proporții predictibile de finanțare pentru a consolida sistemele de protecție și îngrijire a copilului, inclusiv pentru a asigura sprijinul necesar pentru copiii care împlinesc vârsta ieșirii din îngrijire
- b. Asigurarea faptului că reglementările privind Fondul Social European Plus stipulează nevoia de a întări calitatea îngrijirii alternative pentru copii, inclusiv prin stabilirea de politici și practici adecvate pentru tinerii care ies din îngrijire
- c. Crearea unui fond special pentru sprijinirea tinerilor care ies din îngrijire și care se confruntă cu crize financiare
- d. Sprijinirea tinerilor care ies din îngrijire pentru a-și asigura o locuință decentă – sprijin la început de drum pentru a-și achiziționa primul mobilier, garantarea contractelor de închiriere, acoperirea costurilor secundare (onorariile agenților imobiliari, depozite de garanție, etc.)
- e. Asigurarea de acces neîngrădit la serviciile medicale, inclusiv sprijin de specialitate, cum ar fi psihoterapie
- f. Asigurarea de sprijin financiar pentru a permite tinerilor care ies din îngrijire să studieze pentru a-și împlini potențialul
- g. Creșterea investițiilor în dezvoltarea abilităților, cunoștințelor și deprinderilor tuturor profesioniștilor și persoanelor de îngrijire cu responsabilități în sprijinirea tinerilor care ies din îngrijire pentru a se asigura un mediu stimulativ care să le permită acestora să își asume responsabilitățile cu suficiente resurse și să facă acest lucru cu sensibilitate și afecțiune.

Lansat la București, la data de 13 iunie 2019 de către tinerii care ies din îngrijire din Europa și profesioniștii care le sunt alături.

SITE-UL WEB AL PROIECTULUI

Ieșirea din îngrijire

<https://www.sos-childrensvillages.org/leaving-care-project>

<https://www.sos-satelecopiilor.ro/proiectul-leaving-care-aprilie-2018-april-2020/> (site-ul proiectului în limba română)

CITIȚI MAI MULTE

- Pregătirea pentru ieșirea din îngrijire: <https://www.sos-childrensvillages.org/prepare-for-leaving-care>
<https://www.sos-satelecopiilor.ro/wp-content/uploads/2019/04/Practice-guidance-Book-ROMANIAN.pdf> (documentul în limba română)
- Promisiunea SOS cu privire la îngrijire: https://www.sos-childrensvillages.org/getmedia/2ccd4a43-00d9-489a-8eb1-b57089f08289/SOS_CARE_PROMISE_EN_Web.pdf
- Muncă decentă și protecție socială pentru tinerii care ies din îngrijire: https://www.sos-childrensvillages.org/getmedia/842a5811-fdb7-41c4-a0b2-45b0e5e79090/SOS_LeavingCare_web.pdf

- o leșirea din îngrijire și ocuparea forței de muncă în cinci țări europene: O problemă neînregistrată?: https://www.sos-childrensvillages.org/getmedia/908bc3ed-244d-48d0-b8e1-d44d8cdd8e8a/SOS-CVI_Leaving-Care-and-employment-report_Final.pdf
- o Pregătirea pentru un trai independent (eu contez): <https://www.sos-childrensvillages.org/getmedia/db45016e-a5df-4995-819e-af02d6634347/Preparation-for-Independent-Living,-Briefing-paper-3-web.pdf>
- o Liniile de îndrumare ale ONU privind îngrijirea alternativă a copiilor https://www.unicef.org/protection/alternative_care_Guidelines-English.pdf
- o Mergând înainte: <https://www.celcis.org/files/4514/5450/2144/Moving-Forward-implementing-the-guidelines-for-alternative-care-for-children.pdf>
<https://www.sos-satelecopiilor.ro/wp-content/uploads/2019/05/Moving-Forward-Rom-WEF-FINAL-REV-280519.pdf> (documentul în limba română)

DATE DE CONTACT PENTRU PROIECT:

Doamna Florence Treyvaud Nemtzov
 Manager de Proiect la nivel Internațional
train4childrights@sos-kd.org

Doamna Nicoleta Moldovanu
 Coordonator proiect din partea SOS Satele Copiilor România

Doamna Daniela Gheorghe
 Director executiv FONPC

#Bethechange, #Fiischimbarea

#train4childrights

#youthparticipation, #participareatinerilor

Această publicație a fost produsă cu asistența Uniunii Europene. Conținutul acestei publicații este responsabilitatea exclusivă a SOS Satele Copiilor Internațional și a CELCIS și nu poate fi considerat a reflecta în niciun fel opiniile Uniunii Europene.